

Pamięć ucieleśniona. Emocje, ciała i migracje w wytworach kultury hiszpańskiego obszaru językowego XXI wieku

(1-3 czerwca 2017)

Organizuje:

Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich,

Uniwersytet Warszawski

Historia Hiszpanii i Ameryki Łacińskiej pełna jest wydarzeń i zjawisk o ponadnarodowym charakterze, znajdziemy wśród nich: wojny domowe, dyktatury, zbrodnie przeciwko ludzkości, terroryzm, niewolnictwo, a także, fundamentalne dla naszej konferencji, migracje i problem uchodźstwa. W związku z tym, przyjmąwszy za punkt wyjścia perspektywę transkulturową, zajmiemy się „travelling memories” (Erll), rozumianymi jako złożone interakcje społeczno- symboliczne i uczuciowe, przekraczające tradycyjne granice i podziały akademickie.

Celem konferencji będzie refleksja nad sposobami negocjowania pamięci, płci i emocji (szczęścia, miłości, gniewu, strachu, nostalgii) w wytworach kultury hiszpańskiego obszaru językowego XXI wieku, okresu naznaczonego radykalnymi zmianami w strukturach socjoekonomicznych i technologiach kulturalnej konsumpcji. Zgodnie z tak obraną perspektywą teoretyczną, analiza pamięciowych praktyk społecznych i kulturalnych winna uwzględnić emocje, które na nie oddziałują. Ponadto, kwestie źródeł władzy i jej legitymizacji stanowią centralne zagadnienie zarówno dla „cultural studies” (Patricia T. Clough, Sara Ahmed), jak i dla socjologii emocji (Eva Illouz).

Dlatego też w tematyce konferencji szczególne miejsce zajmie metodologiczna refleksja nad związkami między historią i literaturą, które, według teorii Isabel Burdiel (2015), w obecnych czasach bardziej niż kiedykolwiek wpływają na siebie nawzajem. Jej zdaniem literatura jest w stanie wesprzeć historyków w ich badaniach dotyczących przeszłości i pozwoli poznać nowe, niezbadane przez nich, obszary. Dokonać się to może, gdyż właśnie literatura jest często zapisem dogłębnej obserwacji rzeczywistości i aspektów często pomijanych przez historię (dla utrzymania jej naukowej obiektywności) i dlatego stanowić może ona kluczowy element wpływający na kształtowanie się różnych tożsamości. Literatura w przedstawionym ujęciu

posiada dwa wymiary: ponadnarodowy i jednostkowy. Dzieła literackie trafiają do szerokiego obiegu, co pozwala im oddziaływać w prawdziwie światowej skali, a jednocześnie są czytane i interpretowane w różnoraki, często bardzo osobisty sposób, niejako prowadząc dialog z indywidualnymi i lokalnymi wyobrażeniami oraz tworząc tym samym kreacje i reprezentacje hybrydowe i zróżnicowane. Jak uważają niektórzy historycy, normy kierujące emocjami tworzą różnice społeczne i przez to są kluczowym elementem w procesie objaśniania zmian historycznych. W tym kontekście zdaje się, że literacka fikcja niekiedy stara się tłumaczyć skomplikowane procesy historyczne na podstawie zmian emocjonalnych, tak indywidualnych jak i zbiorowych. W ten oto sposób oczywisty staje się potencjalny związek pomiędzy emocjami a działaniami, o czym wspomina Martha C. Nussbaum w swoich pracach (2008).

Tym samym, z punktu widzenia teorii emocji i teorii płci społecznej, zbadane zostaną wytwory kultury skupiające się na przedstawianiu pamięci. Zgodnie z tym teoretycznym ujęciem, sympozjum ma na celu zmierzyć się z następującymi zagadnieniami i znaleźć odpowiedź na następujące pytania: jaką emocjonalną rolę odgrywa pamięć we współczesnym życiu społecznym i w jakim stopniu jest ona kontrolowana przez przemoc symboliczną? Jakie związki zachodzą między emocjami, ciałami i pamięcią, jeśli są analizowane zgodnie z transkulturowym kluczem? Czy obecne badania nad przeszłością mają charakter wywrotowy, konserwatywny, innowacyjny czy może użytkowy? Jakie związki zachodzą pomiędzy polityką emocji, dyskursami pamięci i mechanizmami tworzenia tożsamości płciowych a władzą?

Cele sympozjum:

- 1) Przystudiowanie wpływu jaki wyobrażenia o przeszłości mają na jednostki i twórczość artystyczną.
- 2) Zbadanie mechanizmów afektywnych powtarzających się we współczesnych reprezentacjach pamięci.
- 3) Analiza ładunku emocjonalnego i afektywnego narracji z punktu widzenia pamięci, jak i ich zbieżności z pojęciami związanymi z płcią kulturową, seksualnością, rasą czy etnicznością.
- 4) Analiza wzajemnych interakcji i emocjonalnego wpływu jaki mają na siebie pamięć globalna i lokalna oraz zbiorowa i indywidualna.
- 5) Zbadanie relacji między emocją a narracją w kontekście mechanizmów dyskursywnych determinujących emocje i ich przedstawienia.

- 6) Uwypuklenie roli snów w domniemanej sprzeczności jaką charakteryzuje się relacja między emocjami a logosem i ich wpływu na koncepcje dotyczące podmiotu.
- 7) Promowanie podejścia interdyscyplinarnego w dziedzinach zajmujących się znaczeniem pamięci indywidualnej i zbiorowej w procesie wytwarzania narracji i rekonstruowania przeszłości.
- 8) Analiza sposobów odtwarzania tożsamości narodowych oraz ich fuzja z tymi funkcjonującymi w krajach przyjmujących imigrantów oraz azylantów, czyli procesów prowadzących do wytwarzania się tożsamości hybrydowych.